

ชื่อวิทยานิพนธ์ ต่ครีจัญต์วบทอะดิษในหนังสือสะบีลฺ อัลมุฮตะดีน ของชัยคุมุฮัมมัดอ์รซัด

เป็น อับดุลลอฮ์ อัลบันญะรีย์

ผู้เขียน นายอับดุลรอฮ์มาน จะปะกียา

สาขาวิชา อิสลามศึกษา

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัย ครั้ง นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ชีวิตประวัติของชัยคุมุฮัมมัดอ์รซัด เป็น อับดุลลอฮ์ อัลบันญะรีย์ ศึกษาหนังสือสะบีลฺ อัลมุฮตะดีน ลิตตะฟีกุฮฺ ฟิ อัมริดดีน ศึกษาแหล่งที่มา และประเมินสถานภาพของอะดิษที่มีอยู่ในหนังสือ สะบีลฺ อัลมุฮตะดีน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ บันทึกลงและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ หลักการอุลุมุล อะดิษ หลักการต่ครีจัญต์ หลักการอัลญุรฮฺ วะ อัดตะอดีล หลักการทางประวัติศาสตร์และหลักการตวรรษียฺ ผลการวิจัยพบว่า

1. ชัยคุมุฮัมมัดอ์รซัด เป็น อับดุลลอฮ์อัลบันญะรีย์ เกิดที่ตำบลลุกฆอบัง กาลิมัตัน อินโดนีเซีย เมื่อ ปี ฮ.ศ 1122 ท่านเริ่มศึกษาศาสนาอิสลามในพระราชวังของกษัตริย์บัน ญุรเมื่ออายุ 7 ปี ศึกษา ณ นครมักกะฮ์ เป็นเวลา 30 ปี และศึกษา ณ นครมะดีนะฮ์ เป็นเวลา 5 ปี ท่านเป็นอุละมาอ์ ชาวอินโดนีเซีย คนหนึ่งที่มีผลงานด้านวิชาการมากมาย มีความรู้ ความเชี่ยวชาญวิทยาการอิสลาม มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้และแต่งตั้งเป็นที่ยอมรับของสังคมมุสลิมด้านอาเกีตะฮฺ ฟีกุฮฺ ตะเศาะวูฟ และดาราศาสตร์ ท่านเสียชีวิตปี ฮ.ศ 1227 ณ เมืองบัน ญุร กาลิมัตัน อินโดนีเซีย สาเหตุของการแต่งหนังสือเล่มนี้เพราะ กษัตริย์ผู้ปกครองเมืองบันญุร ได้ขอให้ ท่านเขียนหนังสือ เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เพื่อแก้ปัญหาสังคมที่ไม่เข้าใจศาสนา ท่านจึงแต่งหนังสือที่ได้ชื่อว่า สะบีลฺมุฮตะดีน ลิตตะฟีกุฮฺ ฟิ อัมริดดีน ซึ่งเป็นหนังสือฟีกุฮฺที่เริ่มจากบทว่าด้วย อัลญะฮะฮฺ จนถึงบท ที่ว่าด้วย อัล-อฎูมิยะฮฺ ภายในเวลา 2 ปี ในการจัดพิมพ์จะรวมหนังสือทั้ง 2 เล่มเป็นเล่มเดียว เล่มที่ 1 มีจำนวนหน้า 250 หน้า ส่วนเล่มที่ 2 มี 269 หน้า จุดเด่นและความพิเศษของหนังสือ คือเป็นหนังสือ เกี่ยวกับบทบัญญัติด้านการกัฎีและอืบาดาตที่เกือบสมบูรณ์ เป็นหนังสือฟีกุฮฺที่มีหลักฐานจาก อัลกุรอานและอัลอะดิษ เป็นหนังสือที่นักวิชาการศาสนาได้ยกย่องว่าเป็นหนังสือที่ยอ ดเยี่ยมมีค่ามาก เป็นพิเศษ

2. แหล่งที่มาของอะดิษทั้งหมดที่ ปรากฏอยู่ในหนังสือสะบีลฺอัลมุฮตะดีน มาจาก หนังสือชนิดต่างๆ คือ มีการบันทึกอยู่ในหนังสืออัลญะฮะฮฺ ประกอบด้วย เศาะฮีย ฮอัลบุกอ์รีย์ และเศาะฮีย มุสลิม มีบันทึกอยู่ในหนังสืออัศเศาะฮฮาฮฺ ประกอบด้วยเศาะฮีย อิบนุ อีบบาน และ เศาะฮีย อิบนุ คุซัยมะฮฺ หนังสืออัสสุนัน สุนันอะบู ดาหวูด สุนันอัตติรมิซีย์ สุนัน อันนะสาอีย์ สุนัน

อุบุน มาญะฮ์ สุนันอัตตาราเราะกูณีย์ และอัสนัน อัลกุบรอ หนังสืออัลมะसानีด ประกอบด้วย มุสนัด อิมามอะฮ์มัด มุสนัดอัลบัซซาร มุสนัดอัลฮุมาดีย์ มุสนัดอัब्ด เป็น ฮุมาียด มุสนัดอะบี อะวานะฮ์ มุสนัดอะบู ดาวูด อัลญาละยาเลีย มุสนัดอะบี ยะฮลา อัลมุศัลลี และมุสนัดฟิรเตาส ของอัดดัยละมีย หนังสืออัลมะอาญิม ประกอบด้วย อัลมุญัม อัลกะบิร อัลมุญัม อัลเอาสิฎ และอัมมุญัม อัลเศาะฆิร ของอัลญาละบะรอเนีย หนังสืออัลมุสตัดเราะกาต ประกอบด้วย อัลมุสตัดรีอก อะลา อัลเศาะฮิฮียน ของอัลอากิม อันนัยسابูรีย์ หนังสือมุวัฎฎะอาต ประกอบด้วย อัลมุวัฎฎะอ์ ของมา ลิก เป็น อะนัส หนังสืออัลมุค็อนนะฟาต ประกอบด้วยมุค็อนนัฟ อับดุรเราะซซาก และมุค็อนนัฟอิบนุ อะบี ซัยบะฮ์ หนังสืออัลอัญญูซาอ์ ประกอบด้วย ซุอบ อัลอิมาน ของอัลบัยฮะกี๊ อัลอะดะบ อัลมุฟร็อด ของอัลบุคอรี๊ และ อัลฮุญัยฮ์ อัลเอาเลียอา ของอะบู นุอัยม

3. ระดับฮะดีษที่เป็นสำนวนอาหรับในหนังสือสะบีล อัลมุฮตะดีน มีทั้งหมด 277 ฮะดีษ จากการตัดร็จญ์พบว่า มีฮะดีษเศาะฮิฮ์ ลิขาคิตฮุมมีจำนวน 175 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 63.18 ฮะดีษเศาะฮิฮ์ ลิขียอริฮุมมีจำนวน 8 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 2.89 ฮะดีษสะสัน ลิขาคิตฮุมมีจำนวน 9 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 3.25 ฮะดีษสะสันลิขียอริฮุมมีจำนวน 43 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 15.52 ฮะดีษ ญาอะฮิฟมีจำนวน 26 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 9.39 ฮะดีษญาอะฮิฟ ญิดตันมีจำนวน 9 ฮะดีษ คิดเป็น ร้อยละ 3.25 ฮะดีษเมาฎอมีจำนวน 5 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 1.81 และฮะดีษที่ผู้วิจัยไม่สามารถ กำหนดระดับได้มีจำนวน 2 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 0.72 ฮะดีษที่อยู่ในข่ายฮะดีษมักบูลมีจำนวน ทั้งหมด 235 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 84.84 และฮะดีษที่อยู่ในข่ายฮะดีษมัรดูดมีจำนวนทั้งหมด 4 2 ฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 15.16

Thesis Title	The Takhrīj of Ḥadīth Texts in the Book Sabilu al-Muhtadīn of Shaykh Muhammad 'Arshad bin 'Abdullah al-Banjariy
Author	Mr. Abdurrohman Chapakiya
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2017

ABSTRACT

The objectives of this study are to study the biography of Shaykh Muhammad 'Arshad bin 'Abdullah al-Banjariy and to study the general details of the book Sabilu al-Muhtadīn li al-Tafaqquh fi Amri al-Din by studying sources of this book as well as making assessments on the status of ḥadīths mentioned in this book. The data was collected through the research tools of records and interviews, the information was analyzed by using Ulūmul Ḥadīth, Takhrīj, al-Jarh wa Ta'dīl, historical approach and Tarjīh principles. The result of the research found that:

1. Shaykh Muhammad 'Arshad bin Abdullah al-Banjariy was born in Lok Gabang Kalimantan Indonesia on 1122 H. He began studied Islam in the king Banjariy's palace at the age of 7 years old, studied in Makkah city for 30 years and studied at the Madīnah city for 5 years. He is Indonesian scholar, who has knowledge and technical expertise of Islamic science. He has the ability on teaching and writing the Islamic texts on aqidah, fiqh, tasauwuf and astronomy. He died in 1227 H. at Banjar Kalimantan Indonesia. Cause of the author of this book, The main reason of writing the book of Sabilu al-Muhtadīn li al-Tafaqquh fi Amri al-Din was to meet with the king of Banjar city's demand. The king had asked him to write a book about Islam in order to solve the social problems of ignorance in religion. He began the writing of this book on the chapter of al-Tahārah and ended up with the chapter al-At'imah within the period of two years. This book consist of two volumes and they are combined for the sake of publication. Page number of this book contains of 250 pages for the volume I and 269 pages for volume II. The distinctiveness of this book is almost completely highlighted on worship and 'ibadat which are clearly based on the evidence of al-Qur'an and al Ḥadīth. This book is regarded by the Muslim scholar as excellent and valuable Islamic academic document.

2. Sources of all ḥadīths mentioned the book Sabilu al-Muhtadīn are recorded in Jawāmi' books including Ṣaḥīḥ al-Bukhāriy, Ṣaḥīḥ Muslim, Ṣaḥīḥ Ibn Hibbān, Ṣaḥīḥ Ibn Khuzaimah, and al-Sunan books including Sunan Abu Dāwūd, Sunan al-Tirmidhiy, Sunan al-Nasā'iy, Sunan Ibn Mājah, Sunan al-Dār al-Quṭniy and al-Sunan al-Kubrā. The sourced of Ḥadīths are also recorded in al-Masānid books including Musnad Imām Aḥmad, Musnad al-Bazzār, Musnad al-Ḥumaidiy, Musnad abu Awānah, Musnad Abū Dāwūd al-Ṭayālisīy, Musnad Abī Ya'lā al Mūṣiliy and Musnad Firdaus by al-Dailamiy and al-Ma'ājim books including al-Mu'jam al-Kabīr, al-Mu'jam al-Ausaṭ and al-Mu'jam al-Saghīr by al-Ṭabarāniy, Finally, the Ḥadīth sources are recorded in al-Mustadrakāt books including al-Mustadrak alā al-Ṣaḥīḥain by Ḥākim al-Naisabūriy, al-Muwaṭṭa'āt books including al-Muwaṭṭa' Imām Mālik, al-Muṣannafāt books including Muṣannaf Abd al-Razzāq and Muṣannaf Ibn Abī Shaybah and al-Ajzā' books including Su'b al-'Imān by al-Baihaqiy, al-Adab al-Mufrad by al-Bukhāriy and al-Ḥuliyyah al-'Auliya' by Abū Nu'iam.

3. The amount of ḥadīth included in Sabīlu al-Muhtadin is 277. Regarding the level of these ḥadīth, the result of study reveals that there are 175 ḥadīths which are regarded as ḥadīth ṣaḥīḥ (authentic) representing 63.18 percentage, 8 Ḥadīth which are regarded as ḥadīth ṣaḥīḥ liḡhairihi, (ṣaḥīḥ due to external factors) representing 2.89 percentage, 9 ḥadīth which are regarded as ḥadīth ḡasan (Fair Reports) representing 3.25 percentage, 43 ḥadīths which are regarded as ḥadīth ḡasan liḡhairihi, (ḡasan due to external factors) representing 15.52 percentage, 26 ḥadīths which are regarded as ḥadīth ḡa'īf (weak) representing 9.39 percentage, 9 ḥadīth which are regarded as ḡa'īf jiddan (Very Weak) representing 3.25 percentage and 5 ḥadīths which are regarded as ḥadīth maḡḡū' (the forged reports) representing 1.81 percentage. In addition, the research also find that there 2 ḥadīth which their levels could not be identified representing 0.72 percentage. In a nutshell, there are 235 ḥadīths or 84.84 % of all ḥadīths are categorized in the groups of ḥadīth maḡbūl and there are 42 ḥadīths or 15.16% of all ḥadīths are classified in the groups of ḥadīth maḡḡūd.

عنوان البحث تخريج أحاديث في كتاب "سبيل المهتدين" للشيخ محمد أرشد بن عبد الله البنجري
اسم الباحث عبد الرحمن جافاكيا
التخصص الدراسات الإسلامية
العام الدراسي 2017

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث لدراسة السيرة الذاتية للشيخ محمد أرشد بن عبد الله البنجري ودراسة كتابها سبيل المهتدين للتفقه في أمر الدين، ومصادر الأحاديث ودرجاته في كتابه ، فتم جمع المعلومات باستخدام البطاقة المسجلة، واستمارات المقابلة، وتحليل المعلومات بقواعد علمية أساسية تشمل قواعد علوم الحديث، وعلوم تخريج الحديث، وعلوم الجرح والتعديل والتاريخ، وعلوم الترجيح .
 والنتائج التي توصل إليها الباحث تأتي كما يلي :

أولاً: الشيخ محمد أرشد البنجري ولد في قرية لقغاين دائرة مرتافورا بجزيرة جنوب كلمنتن اندونيسيا في عام 1122 هجرية، وفي البداية اشتغل بطلب العلم عن مبادئ علوم الدين في قصر الملك بنجر منذ عمره 7 سنوات ثم سافر إلى مكة المكرمة في طلب العلم وأقام بها 30 عاماً ثم واصل دراسته في المدينة المنورة لمدة 5 سنوات. الشيخ محمد أرشد البنجري أحد علماء المسلمين الذي يتخصصون في الفقه على مذهب الإمام الشافعي، وفي العقيدة والتصوف وعلم الأفلاق وهو أحد أعلام اندونيسيا وصاحب المؤلفات العديدة . وافته المنية في عام 1227 هجرية بمدينة بنجر، كلمنتن، اندونيسيا، ومن أسباب تأليف هذا الكتاب حيث أن ملك بلد بنجر طلب من الشيخ أن يؤلف كتاباً يتعلق بالدين لكي يحل مشاكل الناس في المجتمع الذي لا يفهم الدين الإسلامي، لذلك ألف كتاب (سبيل المهتدين للتفقه في أمر الدين) وهو من كتب الفقه على المذهب الشافعي. حيث بدأ من كتاب الطهارة إلى كتاب الأطعمة واستغرق في تأليفه لمدة سنتين وطبع في جزئين في مجلد واحد الجزء الأول يتكون من 250 صفحة والثاني 269 صفحة، ومن مميزات هذا الكتاب أنه كتاب يتعلق بفقه العبادات الشامل مستدل فيها بالآيات والأحاديث، ويعتبر هذا الكتاب من أهم الكتب الذي ألفه علماء ملايو شرق آسيا لذلك أثنى عليها كثير من علماء شرق آسيا.

ثانياً: من حيث مصادر الأحاديث في كتاب سبيل المهتدين، حيث تتوزع في مصادرها كما يلي من كتب الجوامع يتكون من صحيح البخاري و صحيح مسلم. ومن كتب الصحاح يتكون

من صحيح ابن حبان و صحيح ابن خزيمة ومن كتب السنن يتكون من سنن أبو داود وسنن الترمذي وسنن النسائي وسنن ابن ماجه وسنن الدار قطني وسنن الكبرى. ومن كتب المسانيد يتكون من مسند إمام أحمد و مسند البزاز ومسند الحميدي ومسند أبو يعلى الموصلي ومسند فردوس للديلمي. ومن كتب المعاجم يتكون من معجم الكبير ومعجم الأوسط ومعجم الصغير للطبراني. ومن كتب المستدركات يتكون من المستدرک على الصحيحين للحاكم النيسابوري. ومن كتب الموطآت يتكون من موطأ الإمام مالك. ومن كتب المصنفات يتكون من مصنف عبد الرزاق و مصنف ابن أبي شيبة. ومن كتب الأجزاء يتكون من شعب الإيمان للبيهقي والآداب المفرد للبخاري والحلية لأبي نعيم.

ثالثاً : عدد الأحاديث الواردة بالألفاظ العربية من كتاب سبيل المهتدين (277) حديثاً، حيث تتوزع في درجاتها كما يلي (1) عدد الأحاديث الصحيحة 175 حديثاً وتبلغ نسبتها 63.18%، (2) عدد الأحاديث الصحيح لغيره 8 حديثاً وتبلغ نسبتها 2.89%، (3) عدد الأحاديث الحسنة 9 أحاديث وتبلغ نسبتها 3.25%، (4) عدد الأحاديث الحسن لغيره 43 حديثاً وتبلغ نسبتها 15.52%، (5) عدد الأحاديث الضعيفة 26 حديثاً وتبلغ نسبتها 9.39%، (6) عدد الأحاديث الضعيفة جداً 9 حديثاً وتبلغ نسبتها 3.25%، (7) عدد الأحاديث الموضوعية 5 حديثاً وتبلغ نسبتها 1.81%، (8) وعدد الأحاديث التي توقف الباحث في الحكم عليها 2 حديثاً وتبلغ نسبتها 0.72%. ومن حيث القبول والرد كما يلي (1) الأحاديث من نوع المقبول 235 حديثاً وتبلغ نسبتها 84.84%، (2) الأحاديث من نوع المردود 42 حديثاً وتبلغ نسبتها 15.16%.